

"СРАВНИТЕЛЕН АНАЛИЗ НА ПРАКТИКИТЕ И ПРАВНИТЕ СИСТЕМИ НА НЯКОИ ЕВРОПЕЙСКИ ДЪРЖАВИ В ОБЛАСТТА НА БОРБАТА С ТЕРОРИЗМА".

Уважаеми госпожи и господа,

Предлагаме на Вашето внимание материал, чиято цел е да представи законодателствата и практиките в няколко европейски държави в областта на борбата с тероризма. В България предстои да бъдат приети подобни мерки и ние се надяваме, че този материал ще бъде своеобразен принос към решенията в областта на противодействието на тероризма.

Изследването е проведено от:

- Стоян Галев, магистър, Университет за национално и световно стопанство,
- специалност "Публични финанси"
- Богдан Панайотов, магистър, University of St Andrews, специалност
- "International Security Studies"
- Свилена Тодорова Тодорова, Студент по Политология, III курс в Софийски университет "Св. Климент Охридски"
- Василена Цветкова, Студент по Политология, III курс в Софийски университет "Св. Климент Охридски"
- Алекс Танчев, магистър, "Международни отношения", СУ "Св. Климент Охридски"
- Севил Боз, магистър, "Международни отношения", СУ "Св. Климент Охридски"
- Йордан Божилов, председател на Софийски форум за сигурност

Обобщението е изготвено от Алекс Танчев и Севил Боз

Обобщение

1. Има ли дефиниция на тероризъм и каква е тя?

Крайъгълен камък във всяко едно проучване е ясното дефиниране на основните термини. Тероризмът няма общоприето определение и всяка държава е свободна сама да определи границите, в които това понятие да се помести. Трудно е да се даде конкретна дефиниция на

толкова емоционален проблем, съчетаващ в себе си едновременно широк спектър от различни идеи и затвореност към външния свят.

Основна характеристика, която определя дадено действие за терористично, е неговата противозаконност. Дори то да не е на територията на страната, трябва да е насочено към отделни индивиди или обществото като цяло. Необходимо е да съществува реална заплаха за политическата, конституционната, икономическата или социалната структура на държавата. Тази заплаха може да се извърши посредством принуда за извършване или не на определени действия. Една пълна дефиниция на тероризма може да звучи по следния начин:

Действия от недържавни актьори, които включват заплахата или реалното използване на незаконна сила или насилие за достигането на политически, икономически, религиозни или социални цели чрез страх, принуда или сплашване.

2. В кои закони се регламентира борбата с тероризма?

Всяка държава има поне един специален закон, който да разглежда проблематиката на тероризма. Обособяването на отделен правен раздел показва необходимостта от справянето с тази заплаха. Като спомагателен законодателен акт обикновено може да се посочи Наказателния кодекс на съответната държава. Забелязва се тенденция ООН и ЕС да се опитват да синхронизират мерките, които държавите членки предприемат в борбата с тероризма. За това помагат 13-те конвенции на ООН и Конвенцията за превенция на тероризма на Съвета на Европа.

В държавите, в които борбата срещу радикални фракции е била дълга и изтощителна, могат да служат като пример за това, как определено събитие, което оказва влияние на цялата нация, може да даде тласък на приемането на нови закони, свързани с борбата и превенцията на тероризма. След атентати като този на 11. септември (САЩ), 7. юли (Великобритания) и 11. март (Испания) държавата обикновено прокарва мерки, които не биха били приети при нормални обстоятелства. В последствие се забелязва колизия между правата на човека и сигурността. Обикновено след нормализирането на напрежението държавата приема изменения, които да защитават свободите на хората. Типичен пример за това е необходимостта от доказателства или обосновани предположения за обвинението или задържането на предполагаеми терористи. При това положение личи неотложната необходимост от плавно съдействие между националните институции на отделните държави.

В главен елемент се превъща **превенцията** на терористични дейности, чрез предварително и ефективно действие и взаимно подпомагане. В този смисъл напълно логично е предвиждането на наказания за финансирането и подпомагането на тероризма в гореспоменатите източници.

3. Какви са основните мерки за борба с тероризма според законите на съответната държава?

Тероризмът се счита за част от организираната престъпност, затова се и предвиждат специални мерки за разследване. В държавите е допустимо да се пренебрегнат някои конституционни права за преодоляването на извънредни ситуации. За справянето с тероризма може да се разчита на: подслушване, заглушаване на телекомуникациите, назначаване на агенти под прикритие, тайни претърсвания.

Като по-драстични превантивни мерки държавите могат да ограничават движението на лицата, достъпа на финансовите услуги електронната комуникация, трудовата заетост и обучението. Предвидени са анти-терористични интервенции, когато извършването на терористична атака предстои и контра-терористични интервенции, когато терористични атаки са извършени или са в процес на извършване. Крайна цел е намаляването или унищожаването на ефектите от терористични действия. В основата на всичко безспорно стоят координацията на държавните органи и международното сътрудничество.

Ограничаването на определени права, може да доведе до предпоставки за изтезания, ограничаване на свободите на невинните граждани или политически натиск. Установяването на мерки за борба с тероризма трябва да е в съответствие с международните закони, човешките права и правата на бежанците. Законодателната рамка не трябва да е статична – тя трябва да се развива с тероризма и да взема под внимание ескалацията на напрежението непосредствено след големите терористични атентати, както и последващото нормализиране.

4. Какви наказания се предвиждат в съответните закони за подготовка и извършване на терористична дейност или проповядване на такава?

Всяка държава е свободна сама да определя наказанията за този вид престъпления и поради тази причина е трудно да се установи една универсална рамка. Може да се обобщи, че за ръководене на терористична организация се предвиждат между 15 и 20 години затвор, като не е изключена и доживотна присъда. Членството се наказва с между 7 и 12 години, а съдействието под каквато и да е форма с между 10 и 20 години. Присъдата за заплахата варира от 2 до 10 години като от значение е дали е заплашено лице или международна организация. Трябва да се отбележи, че обикновено освен определените години строг затвор се предвиждат глоби, а утежняващи вината обстоятелства са използването и притежанието на оръжия, експлозиви, химически или биологически материали. Добавянето на допълнителни години затвор след изтичането на максималния допустим срок за лишаване от свобода се осъжда от Европейския съд (*Del Rio Prada v. Spain*, European Court of Human Rights 2012г.).

5. Какви административни мерки се предвиждат в съответните закони за подготовка и извършване на терористична дейност или проповядване на такава?

Голяма част от наскоро приетото законодателство за борба с тероризма опасно престапва някои граници и засяга огромен брой хора, по-специално мирни демонстранти и малцинствените етнически групи, подкопавайки гражданските свободи и основните права на човека. Тези тенденции довеждат до предвиждането на по-сериозни административни мерки срещу подготовката, извършването или проповядването на терористична дейност.

Някои от най-често срещаните административни мерки в различните държави са: екстрадация, блокиране на притежанията на терористите, ограничаване правата на затворници, осъдени за или подозирани в терористични действия, изолация, забрана за комуникация с външни лица, отказ на гражданство и отнемане на документи.

6. Кои са органите, отговорни за борбата с тероризма, и каква е тяхната роля?

Тъй като тероризмът представлява заплаха за сигурността, свободата и ценностите на гражданите в една държава, действията на органите целят да осигурят подходяща, специално разработена реакция за борба с това явление. Наблюдава се все по-голяма координация и сътрудничество между различните органи в една държава, както и засилено международно сътрудничество, които да гарантират ефективността при борбата с тероризма. Пример за това е наличието на Център за съвместен анализ на тероризма в някои държави, който съчетава антитерористичната експертиза от полицията, ключови държавни ведомства и агенции.

Типични за повечето от изследваните държави органи за борба с тероризма са следните: министерство на вътрешните работи, правителство, службата за сигурност и борба с тероризма, министър по сигурността, полицейски сили, антитерористичен център по координацията, министерство на правосъдието, гранична полиция, тайните служби и други.

Нужно е да се споменат и някои специфики в отделните държави, появили се с оглед на тяхната история, държавно устройство и конкретните прояви на терористични актове. В Германия Федералната криминална служба носи главната отговорност за международни разследвания за борба с тероризма, а в САЩ особена роля има Министерството на вътрешната сигурност (Ministry of Homeland

Security), която работи в цивилната сфера и защитава страната отвътре и в близост до границите. В Испания от 1983 до 1987г. са съществували Антитерористични освободителни групи (Grupos Antiterroristas de Liberación – GAL), които са извършвали атаки над заподозрени в терористична дейност.

В Италия съществува Комитет за финансова сигурност, част от Министерството на икономиката и финансите, отговарящ за превенцията на използването на италианската финансова система от терористични групи. Подобен орган има и в Полша, като целите му са превенция на финансирането на тероризма и прането на пари.

7. Какво е отношението на обществото към феномена тероризъм и към мерките за борбата с тероризма?

За никого не е изненада, че по-строгите мерки за подобряване на борбата с тероризма се определят като прекалено крайни от някои демократични държави. „Според Лигата за правата на човека“ някои мерки нарушават основните човешки свободи. Ето защо, дебатите относно легитимността на предприеманите действия ще продължават да са актуални с оглед случващото се в момента.

Интересното е, че в две от държавите, смятани за основоположници на демократичните ценности и свободи – САЩ и Великобритания, затягането на мерките за сигурност се приема равнодушно и получава силна подкрепа от обществото. Безспорно то се страхува от възможността от още терористични актове и иска гарантиране на сигурността, политики на интеграция и контрол над миграцията.

Макар че се правят общностни и граждански кампании в отговор на политиките и мерките за борба с тероризма, свързани с възстановяване баланса на свобода и сигурност, отношението към антитерористичните мерки е главно положително. Общественото мнение изглежда, че поразително подкрепя необходимостта от нови и разширени държавните правомощия. Според проведени анкети, свързани с нагласите сред хората, "обществото е приело аргумента, че трябва да бъдат отдадени индивидуалните свободи, за да се справят с настоящата заплаха". Изглежда странно, но в момента гражданите на САЩ дори се опасават по-скоро от факта, че администрацията на Обама няма да успее да се справи с възникналата ситуация в ИДИЛ, а не че ще направи твърде много.

Само времето ще покаже дали предприеманите мерки ще са адекватни и равностойни на реалните опасности от тероризъм или ще застрашат напълно личните свободи.

На страниците по-долу можете да прочетете повече по отделните въпроси и страни.

1. Има ли дефиниция на тероризъм и каква е тя?

Великобритания

Въпреки че не съществува общо съгласувано определение за тероризма в международен план, във Великобритания Закона за тероризма 2000 определя тероризма като:

Използването или заплахата от действия, предвидени да повлияят на правителството или на международна правителствена организация, или за сплашване на обществото, или на част от обществото; направени за целите на прокарване на политическа, религиозна, расова или идеологическа причина; и тя включва или причинява:

- сериозно насилие срещу лице;
- сериозни щети на имущество;
- заплахата за живота на човека;
- сериозен риск за здравето и безопасността на гражданите; или
- сериозна намеса или прекъсване на електронна система.

Тероризъм: тълкуване.

(1) В този закон "тероризъм" означава използването или заплахата за действие, където:

(а) дейността попада в алинея (2),

(б) използването или заплахата е проектирана да оказва влияние върху правителството [F1 or международна правителствена организация] F1 или за сплашване на обществото или на част от обществото, и

(в) използването или заплахата е направена с цел прокарване на политически, религиозни [F2, расова] F2 или идеологически причини.

2) действие попада в тази алинея, ако:

(а) включва сериозно насилие срещу лице,

(б) е свързано със сериозни щети на имущество,

(в) застрашава живота на човека, различно от това на лицето, което извършва действието,

(г) създава сериозен риск за здравето или безопасността на гражданите, или на част от обществото, или

(д) е предназначена сериозно да повлияе или сериозно да наруши електронна система.

(3) Забранява се използването или заплахата от действия, попадащи в алинея (2), която включва използването на огнестрелно оръжие или взривни вещества, дали тероризмът е подраздел или не (1) (б) е изпълнено.

(4) В този член:

(а) "действие" включва действия извън Обединеното кралство,

- (б) позоваване на всяко лице или на имущество, е препратка към всяко лице, или към имущество, независимо къде се намира,
- (в) позоваване на обществеността включва позоваване на обществеността от страна, различна от Обединеното кралство, и
- (г) "правителството" означава правителството на Обединеното кралство, от една част от Обединеното кралство или на държава, различна от Обединеното кралство.
- (5) В този закон позоваване на действията, предприети за целите на тероризма включва позоваване на действията, предприети в полза на забранената организация.

САЩ

Според Кодекса на САЩ, терминът „Международен тероризъм“ обхваща дейности, със следните три характеристики:

- Представяват насилствени актове, опасни за човешкия живот, които нарушават федерални или щатски закони;
- Целят сплашване и оринуждаване на цивилни; повлияване на правителствени политики; да повлияят на поведението на правителство, чрез насово унищожение, убийства и отвлечения;
- Извършват се главно извън територията на САЩ или прехвърлят националните граници чрез методите си за изпълнение, чрез извършителите им и жертвите или мястото, където извършителите пребивават/търсят убежище.

Румъния

Тероризмът се отнася за дейности и правдоподобни заплахи от нелегални действия, имащи следните характеристики:

- а) са преднамерено насочени от индивиди от различен вид социални структури, мотивирани от идеи и поведения, които са напълно враждебни към други обекти, от схващането, че във взаимоотношенията си с последните са възникнали непоносими конфликти и от желанието да действат агресивно;
- б) имат/използват насилствено и/или разрушителни намерения и методи;
- в) са насочени срещу индивиди и/или материални фактори, които са важни за обществения живот;
- г) преднамерено прибъгват към разпространяване, в голям обхват, на държавно безпокойство, несигурност, страх и паника; по този начин терористичните дейности са приложени по такъв начин, че осигуряват огромно психологическо въздействие, правят така, че обществото да е наясно за техните главни цели и генерират благосклонно обществено поведение;

д) имат категорични или прикрити политически цели, стремящи се към влияние върху конкретен обект – обикновено това е съществуваща власт, която няма връзка с целите;

е) са приложени независимо от състояние на война или, в случай на въоръжен конфликт, не са субект на военни конвенции.

Турция

Всяко криминално действие, извършено от един или повече хора, принадлежащи на организация с цел да променят характеристиките на Републиката така, както е описана в Конституцията, политическата, правната, обществената, светската или икономическата система, повреждайки неделимия съюз на държавата с нейната територия и нация, застрашавайки съществуването на Турската държава и Републиката, омаломощава, разрушава или си присвоява държавната власт, елиминира основни права и свободи, вреди на вътрешната и външната сигурност на държавата, държавния ред или общото здраве, посредством принуда, сила и насилие, терор, заплахата и потисничество или заплахата

Белгия

За терористична група се счита структурирано движение съставено от повече от двама души, което участва по конкретен начин и действа в съгласие и се отнася към терористична група, участва в нейните престъпни дейности.

- Наказателният кодекс дефинира терористичната заплахата, като заплахата, която по своята същност може да причини вреди на държава, международна организация и която е отдадена на целта да заплаши сериозно населението или неоправдано да принуди властите или международна организация да поеме или да се въздържа от поемане на определени действия, да предприеме дестабилизиращи действия или такива, които унищожават основите на политическата, конституционната, икономическата или социалната структура на държава или международна организация.

Италия

Терористични групи са всички групи, които имат за цел да осъществят насилствени дейности за подпомагане на терористични цели, или извършват подривна дейност срещу демократичната структура на Италия.

Гърция

Като терористичен акт се считат действията, чрез които е възможно сериозно да се навреди на държавата или на международна организация,

с цел заплаха на населението или нелегална принуда на властите или на международна организация да извършат или да се въздържат от извършване на дадени действия и по този начин да навредят, унищожат фундаменталните конституционни, политически, икономически, политически структури на страната или на международна структура. Такива действия са :

1. Умишлено убийство;
2. Причиняване на физически и фатални травми;
3. Похищение и отвлечение на непълнолетни лица;
4. Причиняване на палеж, наводнение, експлозия;

Полша

Терористична заплаха е криминален акт, предмет на присъда от 5 или повече години затвор, извършен с цел заплаха на населението или принуда на властите на Полша, друга държава или международна организация да извърши или не определени действия, или да причини значителна намеса в икономиката, конституционната структура на Полша, друга държава или международна организация;

Испания

Вид престъпление, отежнено поради политически намерения

Германия

В германското право няма точна дефиниция за тероризъм. Използва се определението на ЕС (EU Framework Decision on Terrorism - 2002).

Съветът на министрите на ЕС дефинира терористичния акт като "преднамерено действие, което по своята същност или в някакъв контекст може сериозно да навреди на държава или международна организация в смисъла, определен от съответното вътрешно право".

Ляв тероризъм – насочен предимно към капиталистическите демокрации в западния свят. Носители на идеята за левия тероризъм са млади интелигентни хора представящи себе си за революционери - "Червената армия" ("Тероризмът – минало и настояще." Обзорна лекция на полковник о.з. Славчо Велков, Дипломатически институт);

RAF (фракции на Червената армия) - Германия (действаща до 1992 г.),
Революционни ядра - Германия

2. В кои закони се регламентира борбата с тероризма?

Великобритания

Медийното отразяване на събития по целия свят, особено на атаките от 11. септември в САЩ и полицейските операции, както преди, така и след взривовете на 7. юли във Великобритания, вкараха тероризма в политическия фокус. В следствие на това има изобилие от анти-терористично законодателство в Обединеното кралство, където са направени значителни промени в законите във връзка с полицейските разследвания, полицейските правомощия и завеждането на дела срещу терористични престъпления.

От 2000 г. насам има пет важни законодателни акта относно тероризма. Някои от законодателните мерки за борба с тероризма са представени като временни и спешни мерки, в отговор на конкретни или очаквани събития. Въпреки това и до днес те са част от законодателството на Обединеното кралство. Също така трябва да се спомене, че колкото повече законодателни мерки се въвеждат, изглежда се появява нарастващо напрежение между законите за борба с тероризма и правата на човека.

Закон за тероризма 2000

По силата на този акт, определението за тероризъм започва да се прилага за вътрешен тероризъм, включвайки и деяния, които използват или заплашват с насилие както хора, така и имущество, и са мотивирани от "политически, религиозни или идеологически" подбуди. На полицията бяха предоставени нови правомощия като спиране, обиск и задържане на лица за период от седем дни преди да им бъдат повдигнати обвинения. Разширените правомощия, предоставени на полицията, се оказаха предмет на спор, което изправя британските и европейските съдилища пред правни предизвикателства и констатации на случаи на предполагаема злоупотреба. Този законодателен акт също така инкриминира и терористични групи като Ал Кайда.

Закон за анти-тероризма, престъпленията и сигурността 2001

Този закон беше официално представен на 19 ноември 2001 г., два месеца след терористичните нападения в Ню Йорк през септември същата година. Той влезе в сила през декември 2001 г. На първо място законът гласеше, че предполагаемите терористи могат да бъдат задържани за неопределен срок, без да е необходимо да им се повдигат обвинения или да се инициира съдебен процес. По-късно тези правомощия бяха заменени от контролни заповеди, които предоставяха възможности за налагането на богат набор от ограничения за движението на заподозрения. Друга особеност на този акт е, че той позволява да се запорират банковите сметки и имуществото на заподозрения.

Закон за тероризма 2006

Този акт бе въведен в резултат от бомбените нападения на 7. юли във Великобритания и срещна съпротива от страна на тези, които смятат, че

това е неправомерно ограничаване на гражданските свободи. Първоначално е било предложено срокът за задържане, преди да се предевят обвинения на заподозрения, да се увеличи до 90 дни. Все пак, този срок е намален до 28 дни, след гласуване в Камарата на общините. Това все още представлява увеличение спрямо предходния период от 14 дни. В този акт се въвежда и забрана за "прослава" на тероризма.

Контра-терористичен закон 2008

Разрешено е заподозрени терористи да бъде разпитвани едва след като са им повдигнати обвинения и позволява на полицията да вземе пръстови отпечатащи и ДНК проби от лица, които са обект на контрол.

Закон за превенция на тероризма и разследващи мерки 2011

Въвежда заменяща система от мерки за предотвратяване на тероризма и разследване. Осигурява на държавния секретар възможността да изиска специални анти-терористични и разследващи мерки за лица, за които има обосновано предположение, че съответното лице е или е било замесено в дейности, свързани с тероризъм.

САЩ

- Biological Weapons Anti-Terrorism Act of 1989 - Закон срещу използването на биологични оръжия за терористични цели
- Executive order 12947 - Изпълнителна заповед 12947, подписана на 23.01.1995. Забранява транзакции с терористи, които заплашват мира в Близкия Изток. По-късно е разширена, за да обхване имоти и активи на Осама бин Ладен.
- The Patriot Act - федерален закон приет през октомври 2001 г., чиято официална цел е да възпира и наказва американските терористи в САЩ и по света, да улесни разследванията според закона и други.
- The Homeland Security Act of 2002 – с него се създава Министерството на вътрешната сигурност, след 11.09.2001г.
- The Real ID Act – въвежда нови правила относно кандидатстването за убежище и депортирането на чужденци за терористична дейност; допълва основното определение за тероризъм, дадено в Кодексът на САЩ.

Румъния

Няколко от най-релевантните анти-терористични/контра-терористични закони включват: всички тринадесет конвенции на ООН за борба с тероризма; Резолюция 1540 на Съвета за сигурност на ООН (за разпространение на оръжие и балистични ракетни снаряди), 1566 (срещу международен тероризъм) и 1373 (която основа Анти-терористичния комитет); Извънреден правителствен указ 141/2001; Извънреден правителствен указ 159/2001; Закон 51/1991 за Национална сигурност; Румънски наказателен кодекс; Закон 14/1992 (който възложи на

Румънските информационни служби главните роли и мисии, свързани с превенцията на тероризъм и борба с него); Закон 535/2004 за превенция и борба с тероризма; Закон 42/2004 за участието на въоръжените сили в мисии извън територията на Румъния; Методология на организацията и изпълнение на контра-терористичните интервенции от 2006; Стратегия за информационна комуникация за превенция и ограничаване на риска от тероризъм и кризисна терористична ситуация от 2007; други стратегии, доктрини и правила.

Турция

Анти-терористични закони (Закон за борба срещу тероризма в Турция)
Закон за превенция на финансирането на международно терористично сътрудничество

Белгия

- Приема рамковото решение на Съвета на Европа от 13.06 относно борбата срещу тероризма.
 - Наказателен кодекс на Белгия
 - „Закон за терористичните пресъпления“ от 2003г., в който е включено и рамковото решение на ЕС от 2002г.
- План за радикализма от 2005г.

Италия

- „Спешни мерки срещу международния тероризъм“ от 2001г.;
 - „Закон за международен тероризъм и престъпност“ от 2005г.;
- Конвенции на ООН свързани с тероризма;

Гърция

- Наказателен кодекс;
 - Конвенции на ООН за борбата срещу тероризма;
 - Рамкови решения на Съвета на ЕС за борба с тероризма;
 - Закон 2928/2001г. „Закон коригиращ отношението на Наказателния кодекс и Наказателно-процесуалния кодекс и други условия за защита на гражданите от престъпни действия на криминални организации“
- Закон 3251/2004г. „Европейска заповед за задържане и конфронтация срещу тероризма“

Полша

- Наказателен кодекс;
- Наказателно-процесуален кодекс;

- Закон за чужденците от 13.06.2003г.
- Закон за управление на риска от 26.04.2007г.
- Подписала е 13 антитерористични конвенции на ООН;
Ратификация на Конвенцията за превенция на тероризма на Съвета на Европа;

Испания

- Наказателно-процесуалния кодекс (Ley de Enjuiciamiento Criminal)
- Наказателният кодекс (“Código Penal”) членове 571 - 579
- Резолюция 1373 на ООН която задължава всички членки да приемат определени мерки за борбата с тероризма и създава Антитерористичния комитет към ООН
- Испания е ратифицирала всички конвенции на ООН, отнасящи се до тероризма

Германия

Германия е ратифицирала всички **13 конвенции на ООН за тероризма и наредби на ЕС**, които имат за цел да предотвратят терористични атаки и да улеснят разследването и процедурите, свързани със залавянето на терористи. На 1 януари 2002г. **Закона за борба с тероризма** влезе в сила като това е мярка, предприета веднага след атентата в Америка. Фокусира се върху предприемането на превантивни мерки, разширяването на правомощията на Федералната криминална служба и Федералната служба за защита на конституцията в областта на събирането и споделянето на информация, както и при промяната на закони, свързани с чужденци.

През 2007г. имаше преразглеждане на Закона от 2002г, като най-важните промени бяха свързани с новите компетенции на Федералната служба за защита на конституцията.

Закона за съвместна база данни на полицията и разузнавателните служби – 2006 – за първи път база данни за борба с тероризма се създава като информационна мрежа за полицията и разузнавателните служби.

В германския **Наказателен кодекс и в Наказателно-процесуалния кодекс** има все повече раздели, свързани с тероризма.

Законът за авиационна сигурност

Проектозакон за предотвратяване на международни терористични заплахи

Конвенцията Прюм (Шенген 3) – сключена между 7 държави-членки на ЕС, които целят да засилят трансграничното сътрудничество особено в областта на борбата с тероризма.

Правителството на Ангела Меркел одобри нов **законопроект за ограничаване на риска от ислямистки атаки**, който превръща пътуването в чужбина за получаване на военно обучение в престъпление.

3. Какви са основните мерки за борба с тероризма според законите на съответната държава?

Великобритания

Мерки за еднократното отсядане

1(1) Държавният секретар може да налага ограничения върху индивида по отношение на адреса, където лицето пребивава.

Мярка за пътуванията

2(1) Държавният секретар може да наложи на лицето ограничения за напускане на определен район или пътувания извън този район.

Забрана за посещаване

3(1) Държавният секретар може да наложи забрана на лице за посещение:

(а) на определен район или населено място, или

(б) място или район от специфичен вид.

Инструкции за движение

4(1) Държавният секретар може да наложи изискване за съобразяване с указанията, дадени от полицаи, по отношение на движението на лицето (по-специално, те могат да включват ограничаване на движението).

Мерки за финансовите услуги

5(1) Държавният секретар може да налага ограничения върху индивидуалното използване на или достъпа до такива финансови услуги, както са уточнени в закона.

Имотна мярка

6(1) Държавният секретар може да наложи едно или и двете от следните неща:

(а) ограничения на индивида по отношение на прехвърлянето на собственост на или от индивида, или

(б) изискванията към индивида по отношение на разкриването на имота.

Мярка за електронните комуникационни средства

7(1) Държавният секретар може да наложи едно или и двете от следните неща:

(а) ограничения на индивида за притежаване или използване на електронни средства за комуникация;

(б) изисквания по отношение на дадено лице във връзка с притежанието или използването на електронни средства за комуникация от други лица в жилището на лицето.

Асоциативна мярка

8(1) Държавният секретар може да наложи ограничения за асоцииране на лицето или комуникацията му с други лица.

Мерки, свързани с трудовата заетост и обучението

9(1) Държавният секретар може да налага ограничения върху лицето във връзка с работата или обучението на индивида.

Мерки за докладване

10(1) Държавният секретар може да наложи изисквания на лицето:
(а) да докладва в съответен полицейски участък, в съответно време и по такъв начин, като държавният секретар може да изиска и
(б) да се съобразява с всички насоки, дадени от полицаи, във връзка с това докладване.

Мерки за заснемането

11 Държавният секретар може да наложи изискване на индивида да му бъдат направени снимки на определени места, в определено време, в което държавният секретар изисква.

Мониторингови мерки

12 (1) Държавният секретар може да налага изисквания на лицето да сътрудничи с определени договорености, които позволяват да се следи по електронен или друг начин движения на лицето, съобщения или други дейности.

САЩ

According to the Patriot Act:

- Enhancing domestic security against terrorism. – Осигуряване на вътрешнодържавната сигурност.
- Enhanced Surveillance Procedures – Наблюдение на заподозрени в терористична дейност
- Anti-money-laundering to prevent terrorism – Улесняване на преследването, разкриването и предотвратяването на международно пране на пари, с цел финансиране на терористични организации
- Border security – Подобряване на граничната сигурност
- Removing obstacles to investigating terrorism – Премахване или заобикаляне на различни пречки, при разследването на терористични действия
- Victims and families of victims of terrorism – Грижа за жертвите на тероризъм и техните семейства
- Strengthening the criminal laws against terrorism – Разширяване на съществуващото законодателство относно тероризма, за да отговаря на евентуални нови заплахи
- Improved intelligence – Подобряване на методите за събиране на информация и увеличаване на информационните канали

Румъния

- а) информация и оперативни действия;
- б) действия срещу потоците, които снабдяват терористичните единици с човешки ресурси, прилагани и в, и извън Румъния;
- в) действия срещу потоците, които подsigуряват терористичните единици с конкретни средства, както и финансови, логистични или информационни ресурси, приложени и в, и извън Румъния;

- г) охранителни и защитни действия и други разубеждаващи действия, приложени от силите, принадлежащи към някоя от властите, и публични институции, образуващи Националната система за превенция и отблъскване на тероризма за подсигуряване на сигурността на главните категории човешки фактори и вътрешни или чуждестранни съоръжения на национална почва, както и на основните румънски съоръжения в чужбина, които са потенциална мишена от терористични единици;
- д) дейности за подготовка на интервенции в извънредна гражданска ситуация, създадена от терористични действия, за намаляване или унищожаване ефектите от тях;
- е) информационни и свързани с връзките с обществеността дейности;
- ж) международни дейности за сътрудничество;
- з) професионално обучение и специализирани дейности;
- и) дейности за постоянно подобряване на законодателната рамка, отнасящи се към категориите за назначени мисии на НСПОТ, включително от наказателна и наказателно-процедурна перспектива;
- к) идентификация на друг тип дейности, съгласно възложените задачи на компетентните власти и държавните институции за започване на криминални процедури в съда срещу хората, които планират, извършват или подкрепят терористични актове, съгласно закона;
- л) анти-терористични интервенции, когато извършването на терористична атака предстои и контра-терористични интервенции, когато терористични атаки са извършени или са в процес на извършване;
- м) участие в контра-терористични операции чрез международна кооперация.

Турция

Рамка срещу пране на пари и контра-терористично финансиране

Законът за борба срещу тероризма предсатви нови и съвкупни мерки, които д абъдат използвани по време на криминалното разследване и даването под съд за терористични и свързани с тероризма престъпления.

Като основен факт, такива престъпления са третираны като подкатегория на организирана престъпност, която вече е предмет на извънредни методи за разследване, като заглушаването на телекомуникациите, назначаване на агенти под прикритие, методи за технически надзор, и т.н. В допълнение, всички случаи на организирана престъпност са изпробвани пред съд за специализирано местно осъждане, които намират основанието си на юрисдикция и компетенция под чл. 250 от наказателно-процесуалния кодекс. Все пак, в случай на терористични престъпления, подобни мерки се прилагат с повишена строгост.

Някои от тези мерки включват следните:

- извънредни методи да разследване могат да се проточат за неопределен срок;
- правото на адвокат може да бъде отложени за 24 часа в ареста;
- правото да известиш човек, когато си арестуван, е ограничено;
- ограниченията важат за защитаващите адвокати да бъдат налични по време на задържането, разпита на заподозрения и по време на съдебния процес;
- правото на защитаващия адвокат да анализира и да прави копия от досието по случая е ограничено

Белгия

- Според наказателния кодекс, дейностите, които се считат за заплаха оправдават следните действия от страна на властите:
 1. Телефонни подслушвания;
 2. Инфилтрация на мерки;
 3. Мерки за наблюдение и използване на технически средства за шпиониране на домовете;
 4. Разпитване на свидетели;
 5. Тайни претърсвания;
 - След атаките в Charlie Hebdo правителството предложи нови мерки във връзка с тероризма:
 1. Разширяване на разбирането за терористични престъпления и адаптация на законодателството към по-ефективни санкции.
 2. Разширяване на списъка с престъпления, за които се изискват специални методи на разследване.
 3. Разширяване на възможностите за отнемане на гражданство.
 4. Временно отнемане на лична карта, отказ за издаване, отказ на паспорт.
 5. Замразяване на активи на лица, финансиращи терористична дейност.
 - 6.
 7. Оптимизация на размяната на информация между властите.
 8. Ревизия на планът от 2005г. срещу радикализацията.
 9. Борба срещу радикализацията в затворите.
 10. Реформа в секторите за разузнаване и сигурност.
 11. Помощ от армията за специфични задачи за наблюдение, възможност за изкарване на армията на улиците.
- Укрепване на аналитичния капацитет на Държавна сигурност

Италия

- Интернет наблюдение;
- Наблюдение на телефонните мрежи;
- Улесняване на задържането на заподозрени;
- Задържане без обвинения за 24 часа;
- Отхвърляне на необходимостта от адвокат по време на разпит на заподозрян;

- Специални лимит и условия за вноса, размяната, транспорта и употребата на специализирани детонатори и експлозиви;
Криминализация на финансирането на национални и международни терористични дейност;

Гърция

- Инфилтрация в терористични групи;
 - Контролиран транспорт;
 - Отмяна на секретност;
- Подслушване и наблюдение;

Полша

- Създаването на специални разследващи екипи и методи;
 - Използването на агенти под прикритие;
- Забрана за производство, разпространение, търговия и придобиване на оръжия за масово унищожение;

Испания

Установяването на мерки за борба с тероризма трябва да е в съответствие с международните закони, човешките права и правата на бежанците
Член 55 (2) от Конституцията позволява пренебрегването на правата, отнасящи се до продължителността на задържането, неприкосновеността на дома и комуникацията щом се отнася до разследвания на хора, които имат връзка с разследвания на дейността на въоръжени групировки или терористични организации.

Германия

- съвместна работа с чужди разузнавателни служби
- членството в терористична организация е незаконно съгласно член 129а от Наказателния кодекс. Забранени са и редица подготвителни действия, свързани с тероризма като: обучения за извършване на терористична дейност или придобиване на оръжие или взривни вещества с цел извършване на атаки, които застрашават държавата
- Доклад на Държавният департамент на САЩ гласи, че след 2002г. ролята на разузнавателните служби в борбата срещу тероризма се е увеличила, което улеснява дейността на службите за сигурност при придобиване на лични данни на заподозрените лица.
Федералните служби имат достъп до информация от авиокомпаниите за полети, резервирани от съмнителни лица.
- Отказ за предоставяне на виза или разрешение за пребиваване на всички лица, които участват или подкрепят терористични актове или други актове на насилие.

- Възпрепятстване движението на терористи или терористични групи чрез ефективен граничен контрол
- Проверка на лаптопи, PDA устройства и мобилни телефони
- За да не се допусне екстремистите , живеещи в Германия да заминат в чужбина и да се присъединят към терористични групи , германският кабинет одобри законодателство, което дава възможност техните лични карти да бъдат конфискувани и заменени с нов документ – 2015г., януари
- Полицията може да извършва проверки на самоличността , за да се предотвратят опасности, но това не може да се извършва на базата на отделен етнос. Чужденците могат да бъдат депортирани само и единствено заради действия , свързани с тероризъм .
- „Check the Web” - инициатива, насочена към мониторинг и оценка на ислямистки терористични сайтове в ЕС

4. Какви наказания се предвиждат в съответните закони за подготовка и извършване на терористична дейност или проповядване на такава?

Великобритания

Чл.11. Членство в терористична организация

(3) Лице, извършило престъпление по този член, подлежи на:

- (а) повдигане на обвинителен акт за лишаване от свобода за срок не по-дълъг от десет години, глоба или и двете, или
- (б) осъждане на лишаване от свобода за срок не повече от шест месеца и глоба в размер не повече от законово максималната, или и двете.

Чл.12. Съдействие

(б) Лице, извършило престъпление по този член, подлежи на:

- (а) повдигане на обвинителен акт за лишаване от свобода за срок не по-дълъг от десет години глоба или и двете, или
- (б) осъждане на лишаване от свобода за срок не повече от шест месеца, глоба в размер не повече от законово максималната, или и двете.

Чл.13. Облекло

Лице, извършило престъпление по този член, се осъжда с присъда на:

- (а) лишаване от свобода за срок не по-дълъг от шест месеца,
- (б) глоба в размер до 5-то ниво на стандартната скала или
- (в) и двете.

Чл.12. Съдействие

(б) Лице, извършило престъпление по този член, подлежи на:

- (а) повдигане на обвинителен акт за лишаване от свобода за срок не по-дълъг от десет години глоба или и двете, или
- (б) осъждане на лишаване от свобода за срок не повече от шест месеца, глоба в размер не повече от законово максималната, или и двете.

Чл.13. Облекло

Лице, извършило престъпление по този член, се осъжда с присъда на:

- (а) лишаване от свобода за срок не по-дълъг от шест месеца,
- (б) глоба в размер до 5-то ниво на стандартната скала или

(в) и двете.

Чл.15. Набиране на парични средства

Чл.16. Изпозване и притежание на средства

Чл.17. Финансиране

Чл.18. Пране на пари

Лице, виновно по някое от обвиненията по членове от 15 до 18, се наказва с:

(а) лишаване от свобода за срок не по-дълъг от 14 години, глоба или и двете, или

(б) лишаване от свобода за срок не повече от шест месеца, глоба в размер не повече от законово максималната, или и двете.

Чл.54. Обучение за боравене с оръжие

Лице, виновно по обвинение от този член, се наказва с:

(а) лишаване от свобода за срок не по-дълъг от десет години, глоба или и двете, или

(б) лишаване от свобода за срок не повече от шест месеца, глоба в размер на законово максималната, или и двете.

Чл.57. Притежание с терористични цели

Лице, виновно по обвинение от този член, се наказва с:

(а) лишаване от свобода за срок от 10 години, глоба или и двете, или

(б) лишаване от свобода за срок не повече от шест месеца, глоба в размер не повече от законово максималната, или и двете.

Чл.58. Събиране на информация

Лице, виновно по обвинение от този член, се наказва с:

(а) лишаване от свобода за срок не по-дълъг от 10 години, глоба или и двете, или

(б) лишаване от свобода за срок не повече от шест месеца, глоба в размер на законово максималната, или и двете.

Чл.47. Използване и др. на ядрени оръжия

(5) Лице, извършило престъпление по този член, е виновно по обвинителен акт и се осъжда на лишаване от свобода за цял живот.

САЩ

(А) За убийство...смъртно наказание или затвор за определен период или доживотно

(Б) За отвлечане, затвор за определен период или доживотно

(В) За осакатяване, затвор за не повече от 35 години

(Г) За нападение с опасно оръжие или нападение с резултат сериозно нараняване, затвор за не повече от 30 години

(Д) за унищожение на имот, превозно средство или друга собственост, затвор за не повече от 25 години

(Е) За поти за извършане на нарушение или планиране на такова, затвор за период съответстващ на престъплението, ако е било извършено

(Ж) За заплашване с нарушение описно в тази секция, затвор за не повече от 10 години

Румъния

Следните престъпления са терористични актове, когато са извършени, за да нарушат сериозно националния ред чрез застрашаване, терор или създаване на състояние на паника:

- а) престъпления като убийство, първа степен убийство, предвидени в чл. 178 и чл. 179, телесна повреда и тежка телесна повреда, предвидени в чл. 186 и 187, както и нелегално лишаване от свобода, предвидено в чл. 201;
- б) престъпленията, предвидени в чл. 105-108 от Кодекса за въздушното пространство;
- в) престъпления, свързани с разрушения в чл. 263 и 264;
- г) престъпления за неспазване на законна разработка на оръжия и амуниции, несъблюдаване на законна разработка на ядрени материали и други радиоактивни материали, също и несъгласяване със законни разработки на експлозиви, предвидени в чл. 406-408;
- д) актът на поставяне или разстилане в атмосферата, върху почвата, в подземие или във вода на продукти, субстанции, материали, микроорганизми или токсини, които е възможно да застрашат здравето на хора или животни, или на природата;
- е) заплахи с бомби или други експлозиви;

(2) За престъпленията от параграф (1) а)-г) определеният максимум на наказанието, предвидено в закона ще бъде приложен, като може да бъде увеличен до общия си максимум, и ако общият максимум не е достатъчен, наказанието може да бъде увеличено до общия максимум на непосредствено по-висше наказание.

(3) За престъплението в параграф (1) д), наказанието ще бъде строг арест от 15 до 20 години и забрана на определени права, и за престъплението в параграф (1) е), наказанието ще е строг затвор от 2 до 10 години и забрана на определени права.

(4) Опити ще бъдат санкционирани от наказанието, предвидено за престъплението, когато се състои или от наказание в непосредствените по-долу граници на наказанието, предвидено в закона за престъпление, когато бъде извършено.

(5) Актът на произвеждане или сдобиване със средствата или инструментите, както и предприемането на мерки с цел да се извърши престъплението в параграф (1) също ще се смята за опит.

(6) Споразумението, целящо да се извърши терористичен акт ще бъде наказано със строг затвор от 3 до 15 години и забрана на определени права.

Сдружаване с цел извършване на терористични актове

Чл. 296 – Сдружаване с цел извършване на терористични актове ще бъде наказвано със строг арест от 15 до 20 години и забрана на определени права.

Финансиране терористични дейности

Чл. 297 – (1) Актът на оставяне на разположение или събиране на средства, било то директно или индиректно, докато съзнавате, че тези средства са използвани, изцяло или частично, за изпълномощаването на терористични актове, ще бъде наказано със строг арест от 15 до 20 години и забрана на определени права.

(2) Същата забрана ще накаже произвеждането на средства, целящи финансиране на терористични действия.

(3) Средствата, дадени на разположение или събраните средства за извършването на терористични действия, или произведени с цел финансиране на терористични дейности, ще бъдат конфискувани.

Заплаха с терористична цел

Чл. 298 – (1) Всяка заплаха на човек или общество с разпространяването или използването на продукти, субстанции, материали, микроорганизми или токсини, които е възможно да застрашат здравето на хора или животни, или околната среда, ще бъдат наказани със строг затвор от 2 до 5 години.

(2) Заплаха срещу държава, международна организация или естествено, или юридическо лице, чрез използването на адрени материали, други радиоактивни вещества или експлозиви, а цел да причини телесна повреда или смърт на човек, или материална щета, ще бъде наказан със строг затвор от 3 до 12 години.

(3) Ако действието в параграф (2) е поставено от постигането или непостигането на действие, или когато от заплахата, под всякаква форма, е поискано ядреният материал, друг радиоактивен материал или експлозиви да бъдат предадени, наказанието е строг затвор от 5 до 15 години и забраната на някои права

Тревога за терористични намерения

Чл. 299 – Актът на причиняване на тревога без основание на човек или на обществото, на хора, специализирани в намеса в случай на опасност или на хора, поддържащи обществения ред, по мейл, телефон или всякакви други средства за дистанционно радиопредаване, що се отнася до разпространяването или използването на продукти, субстанции, материали, микроорганизми или токсини на тези от чл. 298 параграф (1), ще бъдат наказани със строг затвор от 1 до 3 години или с дни/глоба.

Турция

Без да засяга чл. 3 и 4 от настоящия закон и чл. 168, 169, 171, 313, 314 и 315 от Турския наказателно-процесуален кодекс, хората, които установяват организациите, които са обхванати в чл. 1 от настоящия закон под което и да е име или организира дейностите, или движи организациите ще бъде наказани от 5 до 10 години строг затвор и тежка глоба от двеста до петстотин милиона турски лири, тези, които участват в тези организации, ще бъдат осъдени на 3 до 5 години строг затвор и тежка глоба от сто до триста милиона турски лири.

Тези, които помагат на членове на организацията, спомената по-горе или пропагандират да подстрекават насилие и други терористични методи също ще бъдат осъдени на 1 до 5 години затвор и тежка глоба от 500 милиона до 1 милиард турски лири, дори и ако техните действия представляват друго престъпление. Ако помощта се състои в сградите, местните организации или в допълнителните пристройки на асоциации, фондации, политически партии, трудови и професионални съюзи или в образователни институции, или в техните общи спални и пристройки, то тогава присъдата, спомената по-горе, следва да бъде удвоена.

Пропагандните дейности, които бяха споменати във втория параграф, оттук се прилагат чрез списанията, указани в чл. 3 на Закон 5680 върху масмедия, собствениците на такива издания ще бъдат осъдени на половината на глобата, която ще бъде наложена на притежателите и 6 месеца до 2 години затвор.

Белгия

- Директна провокация или оневиняване на терористичен акт се наказва с 5 год. лишаване от свобода и 75 000€;
- При използването на публични или комуникационни услуги санкциите са 7 год. и 100 000€;
- В зависимост от степента на участие и тежестта на престъплението наказанията следват от 30 год. до живот, като заедно с това се увеличават и паричните наказания – стигат до 750 000€;
- За съучастничество – 3 год. и 45 000 €

Предвидени са завишени наказания за терористична дейност – по-високи от предвидените.

Италия

- До 2 год. затвор и глоба от 2000€ за всеки, който крие лицето си на публични места;
- Между 7 и 15 год. затвор за участващите, финансиращите, организиращите, или подкрепящи терористични организации;

- Участващите в терористични организации могат да получат между 5 и 10 години затвор;
До 4 год. затвор за хората, помагачи на лица свързани с такива организации;

Гърция

- Предвиждат се присъди вариращи от 1 година до живот в зависимост от степента на участие и тежестта на извършеното престъпление;
- До 10 години затвор за група от повече от трима души целящи извършването на престъпления и за всеки станал част от тях;
- Утежняващи вината обстоятелства при производството и притежанието на оръжия, експлозиви, химически или биологически материали;
- Намаляващи вината обстоятелства – при съдействие за обезвреждане на групировка;
- Минимум 10 год. присъда за лидер на терористична организация;
- Заплаха за извършване на терористичен акт – наказание с минимум 2 год. затвор;
Минимум 25 години затвор при доживотна присъда, преди право на обжалване за осъдени терористи;

Полша

Няма специални правила за лицата, които са обвинени в извършването на терористични действия. Спазват се разпоредбите на Наказателно-процесуалния кодекс

Испания

- Подпомагането или ръководенето на въоръжени групировки или терористични организации се наказва със затвор от 8 до 14 години.
- Членуването в такива организации се наказва със затвор от 6 до 12 години.
- Терористичното убийство се наказва с 20 до 30 години затвор
Във всеки случай максималното време, на което може да бъде осъден човек да прекара в затвора, е 40 години. Трябва да се отбележи, че много от осъдените на максималната присъда, могат да разчитат на намаляне на присъдата след осъждането на Доктрината Паро от Европейския съд по правата на човека през 2012г.

Германия

Според Наказателния кодекс, член 129а:

- Всеки, който участва във формирането на терористична организация или извършването на терористична дейност, го **очаква лишаване на свобода от 1 до 10 години.**
- Ако подсъдимият е един от водачите на терористичната организация, **наказанието е лишаване от свобода не по-малко от три години.**
- Който подкрепя терористична група, се наказва с **лишаване от свобода от шест месеца до десет години** в зависимост от конкретния случай.
- Който набира членове или поддръжници на група, се наказва с лишаване от свобода **от шест месеца до пет години.**

5. Какви административни мерки се предвиждат в съответните закони за подготовка и извършване на терористична дейност или проповядване на такава?

Великобритания

Докато някои от тези нови закони за определени терористични престъпления са необходими, много други не са. Голяма част от наскоро приетото законодателство за борба с тероризма опасно престъпва някои граници и засяга огромен брой хора, по-специално мирни демонстранти и малцинствените етнически групи, подкопавайки гражданските свободи и основните права на човека.

Най-лошите крайности на анти-терористичния закон, приет от 2000 г. включват:

- Безсрочно задържане без обвинение на чужди граждани, ако са заподозрени в участие в терористична дейност;
- Небезопасни и нелоялни ограничения на свободите, които налагат тежки и натрапчиви забрани, включително домашен арест за срок до 16 часа на ден без повдигнато обвинение, да не говорим за съдимост;
- Задържане преди повдигане на обвинения в делата за тероризъм. В момента се дава възможност за 14-дневно задържане без обвинение - най-дългия период, в сравнение с която и да е друга демокрация.
- Член 44 от Закона за тероризма 2000 позволява спиране и претърсване, без да има някакво сериозно съмнение, което е непропорционално използвано срещу мирни демонстранти и етническите малцинствени групи.

Други закони за борба с тероризма, които пораждат сериозна загриженост, включват:

- Опасно широка дефиниция на понятието "тероризъм", която се отнася до предприемане на действията за "политическа, религиозна, расова или идеологическа" кауза с цел да се повлияе на правителството на която и да е страна, международна организация или за сплашване на който и да е член на обществото навсякъде в света. Много нарушения са свързани с това определение за тероризма, което означава, че действията на голям брой граждани са потенциално криминализирани. Определението се

простира дори до действие, което има за цел сериозно да наруши функционирането на електронна система;

- Нови широкообхватни ограничения на словото, включително за "насърчаване на тероризма", които обхващат правенето на изявления, които прославят терористични действия. Това е престъпление, дори ако човекът или групата, направили изявлението, не възнамерява да насърчава тероризма. Дефиницията на тероризма е толкова широка, че това би могло да криминализира хората, които говорят открито срещу репресивни режими навсякъде по света. Тези забрани имат потенциал да нарушат сериозно правото на свобода на словото, криминализирайки неразумни разговори и имайки възпиращ ефект върху свободата на словото, например, по теми като външната политика;
- Инкриминацията на фотографирането на неща, които могат да бъдат полезни на някого да извърши или да подготви терористичен акт. Тази мярка забранява на много туристи и професионални фотографи правенето на снимки на полицейски служители или сгради;
- Забраната на ненасилствени политически организации, позволявайки на държавата ефективно да цензура политически възгледи, които имат потенциала да провокират прикрити дебати;
- Правомощията, дадени на полицаи, служител в миграционна служба или митнически служител на пристанище, или на границата, да задава въпроси, задържа и (за полицията) да взема ДНК проби на всеки влизащ или излизащ от Великобритания, за да се определи дали те са замесени по някакъв начин в действия с терористичен характер - правомощия, които могат да се упражняват без никакво основателно съмнение за такова участие;
- Изключително широки правомощия по Закона за извънредни ситуации 2004 г., което позволява на министъра, когато има заплахата от тероризъм, да издава спешни разпоредби, които могат временно да заменят почти всички други законодателни актове.

САЩ

Кодексът на Федералните Нормативни актове предвижда ограничаване правата на затворници, осъдени за или подозирани в терористични действия. Тези ограничения обхващат изолация, посещения на затворника, забрана за комуникация с външни лица, наблюдение на комуникацията с адвокат и имат за цел да предотвратят организирането на последващи терористични операции.

Румъния

Блокиране на имуществото на терористи, екстрадация

Турция

Екстрадация, блокиране на притежанията на терористите

Белгия

- Конфискация на имущество;
- Отказ на гражданство;
- Отнемане на документи

Италия

- Екстрадиция на хора пребиваващи легално в страната,но считани за заплаха, от изпълнителната власт, не само от съдии.
Конфискация на имущество

Гърция

- От 12 до 18 месеца арест при отказ от гаранция и в зависимост от тежестта на обстоятелствата;
Депортация на негръцки граждани при присъда не по-малка от 1 год.

Полша

- Отказ на виза и пребиваване на територията на страната на чужденци, при подозрения за участие в терористична дейност;
- Отказ на влизане в страната при съмнения за принадлежност към терористична групировка или при транспортиране на оръжия, муниции, експлозиви, радиоактивни материали, наркотици без необходимата оторизация;

Испания

Според испанските закони, задържаните хора които са заподозряни в подпомагане или участие на терористични групировки могат да бъдат държани в изолация до 13 дни и задържани преди завеждането на дело до 2 години. Най - важната последица е, че това създава предпоставки за изтезание

Германия

- Законът за местожителството се измени, за да се включи разпоредба за "изгонването" . Той ще се прилага за граждани на държави извън ЕС , които се разглеждат като терористи . Тази разпоредба е една от превантивните мерки на страната срещу терористична заплаха или "специална заплаха за сигурността на Германия" .
- Германия действа в рамките на " Времененно задържане от полицията ", който е периодът преди да е издадена официална заповед за арест от

съд . Най-дългият период е 2 работни дена (48 часа) , като езадържаното лице трябва да бъдат пуснато на свобода в края на деня , следващ деня, в който той / тя е бил арестуван .

- Раздел 38а от законодателството в областта на задържането в изолация, влязъл в сила през 2006 г. в Германия , за да се използва в случаите , свързани с тероризъм и други (като мафия) дава възможност на задържаните (заподозрени в тероризъм) да бъдат напълно изолирани от техните адвокати **за срок до тридесет дни** (този период може да бъде удължен до неопределен период от време, при условие че са изпълнени определени изисквания) .

- През октомври 2007 г. френския, немския и британския министър на вътрешните работи , заедно с министрите от Италия , Полша и Испания на среща на G6 издадоха обща декларация, която допълнително да засили сигурността на гражданите на ЕС . Точка 3 от Съвместната декларация е свързана с това изгонването/екстрадирането на терористи да се извършва чрез **дипломатически уверения**.

6. Кои са органите, отговорни за борбата с тероризма, и каква е тяхната роля?

Великобритания

CONTEST: Стратегия на Обединеното кралство за борба срещу тероризма

Службата за сигурност и борба с тероризма в Министерството на вътрешните работи работи, за да се противодейства на заплахата от тероризъм. Нейната работа е покрита в антитерористичната стратегия на правителството, наречена "CONTEST".

Стратегията се основава на четири области на дейност:

Да продължи: да възпира терористични атаки;

Да предотврати: хората да стават терористи или подкрепящи тероризма;

Да защити: укрепването на нашата защита срещу терористично нападение;

Да пригответи: смекчаване на последиците от терористична атака.

Министър по сигурността

Отговорности:

- международната борба с тероризма;
- операции за борба с тероризма;
- следването на TRIMs и DWA политики;
- борбата с тероризма, включително раздел с разрешения №26;
- комуникационни възможности, включително и данни за съобщения;

- защита, включително и на критична национална инфраструктура;
- износа на сигурност, Олимпийското наследство и Игрите на британската общност от 2014 г.;
- науката за борба с тероризма и технологиите, включително химически, биологични, радиоактивни, ядрени и експлозивни;
- космическата сигурност;
- морската сигурност;
- затворници в Гуантанамо и гражданското производство;
- Предотвратяване, включително екстремизъм работна група и RICU
- масови смъртни случаи, извънредни ситуации, оперативна съвместимост;
- сигурността на въздухоплаването;
- подготовката по въпроси, свързани с:
- политически и вътрешен екстремизъм;
- финансиране на тероризма;
- Северна Ирландия;
- Европейския съюз, включително правосъдието и процедурите по отказване на Министерство на вътрешните работи;
- специални случаи, включително и лишаване от помощ, лишения, национални депортации;
- Национална агенция за престъпността;
- тежката организирана престъпност;
- престъпността и сигурността в кибернетичното пространство;
- измами и възстановяване на активи;
- трафика на хора, включително законопроект за съвременно робство.

Правителство

Държавен секретар по вътрешните работи

Отговорности:

Държавният секретар е изцяло отговорен за всички вътрешни работи, в това число за:

- сигурността и тероризма;
- законодателната програма;
- въпросите, свързани с разходите.

МИ6

МИ5

Министерство на вътрешните работи на Великобритания

Отговорности:

- работи по проблемите, причинени от употребата на незаконни наркотици;
- оформяне на условията на стратегията за алкохолни напитки, политики и лицензирането на такива;
- водене на Обединеното кралство в безопасност от заплахата от тероризъм;
- намаляване и предотвратяване на престъпността, както и гарантиране сигурността на хората в техните домове и общности;
- осигуряване на границата на Великобритания и контролирането на имиграцията;
- разглеждането на молби за пребиваване в Обединеното кралство;
- издаването на паспорти и визи;
- подкрепа за овластяване на гражданите и освобождаване на полицията за борба с престъпността.

Център за съвместен анализ на тероризма

Центърът за съвместен анализ на тероризма, или ЦСАТ, е създаден като институция на Обединеното кралство за анализ и оценка на международния тероризъм. Тя е създадена през юни 2003 г. и е със седалище в централата на Службата за сигурност, поместена на Thames House в Лондон.

ЦСАТ анализира и оценява всички данни от разузнаването, свързани с международния тероризъм, у дома и в чужбина. В него се определят нива на заплахата и се издават предупреждения за заплахи и други, свързани с тероризма теми за клиенти от широк кръг - от държавни ведомства и агенции, както и за производство на по-задълбочени доклади за тенденциите, терористични мрежи и способностите им.

Създаването на ЦСАТ събра антитерористичната експертиза от полицията, ключови държавни ведомства и агенции. Сътрудничество по този начин гарантира, че информацията е анализирана и обработена чрез споделяне, с участието и съгласието на всички заинтересовани ведомства. Съществуващите ведомствени роли и отговорности не са засегнати.

В рамките на Службите за сигурност ЦСАТ работи в особено тясно сътрудничество с отдел „Международна борба с тероризма“, който управлява разследвания на терористична дейност в Обединеното кралство. Това позволява да се направи оценка на характера и степента на заплахата в тази страна.

- Ministry of Homeland Security – работи в цивилната сфера; защитава САЩ отвътре и в близост до границите. Основни цели са предотвратяването и подготовката за отговор на критични ситуации, най-вече такива свързани с тероризма.
- Ministry of Defense – Осигурява общото ръководство на въоръжените сили на САЩ в мирно време и по време на война. Директно ръководи различни анти-терористични операции по света.
- Federal Bureau of Investigation – първостепенна задача на агенцията е разследване на терористични атаки.
- След влизането в сила на „Homeland Security Act“, множество федерални, щатски и местни органи се реорганизиращи, с цел да се подобри ефективната им работа срещу терористични заплахи. (Министерство на правосъдието, гранична полиция, тайните служби, полиция и др.)

Румъния

Силите за сигурност на Румъния, включително въоръжените сили (армия, военна флота, въздушни сили) под Мин. на отбраната, полицейски сили (жандармерия, гранични и др.) под Министерството на администрацията и вътрешните работи и 6 информационни агенции, Висш национален съвет за отбрана (стратегически координатор за анти-терористични стратегии и политики)

Румънска информационна служба е учредила департамент за превенция и борба с тероризма, с участието на Център за контра-терористична операционна координация (ССОА) като постоянен технически координатор на взаимодействащите агенции в Националната система за превенция и борба с тероризма – интегрирана структура, фокусирана върху превенцията и борбата с терористичните заплахи, която беше, по това време, в очакване да се превърне в оперативна.

ССОА е натоварена със събиране, анализи и полеви интервенции.

SPP е румънската агенция, натоварена с пазенето и защитата на живота и личната цялост на Президента, както и на други румънски и чуждестранни дипломати и лидери.

Чуждестранна информационна служба (SIE) – осигурява събирането, оценката и разпространението на релевантно развитие на заплахата (вкл. тероризъм) извън територията на Румъния, както и полева интервенция.

Департаментът по събиране на информация осигурява постоянен мониторинг и анализ на терористични рискове вътре в страната по отношение на глобалната еволюция на терористичния феномен.

Антитерористичната бригада е начело на контра-терористичните интервенции на национално ниво, както и на сигурността (и за пътници, и за товар) на всички граждански летища в страната. Също така, управлява сигурността на полетите за всички въздушно-транспортни компании (чрез въздушни фелдмаршали). Освен това, възложена му е работа да прилага контра-терористичните пиротехнически интервенции и да осигури дипломатическа сигурност/анти-терористична защита на места и индивиди.

Турция

Министерство на вътрешните работи (Турска национална полиция); Национална информационна агенция; Дирекция за контра-терористична координация, учредена под шапката на кабинета на министър-председателя; Департамент по анти-тероризъм (Департамент по извънредни операции)

Белгия

- Местна и федерална полиция – сътрудничат в превенцията и борба срещу престъпността и тероризма;
- Министър-председателят като основна фигура, която отговаря за цялостната политика на страната;
- Органите свързани с националната сигурност – разузнавателна роля;
- Министърът на вътрешните работи и отговарящите за това кризисни центрове – те са тези, които отговарят за превенцията на тероризма;
- Министърът на правосъдието – отговорен е за юридическите разследвания, проведени от прокуратурата и за определянето на наказателна политика с Колегията на главните прокурори. Отговаря и за отделът за криминално разследване;
- Отдел за обработка на финансовата информация – независим орган, който следи финансовата информация свързана с тероризма (под външния контрол на Министерство на финансите);
Департамент за мита и акцизи – отговаря за трафика на оръжия;

Италия

Комитет за финансова сигурност, част е от Министерството на икономиката и финансите отговаря за превенцията на използването на италианската финансова система от терористични групи.

Гърция

- Съвет за координация на анализа и проучванията – създаден от Министерството за защита на гражданите. Целта му е борба с организираната престъпност. Дейността му е свързана с проучване и

анализ на формите на организирана престъпност и техните елементи, да осигурява информация на органите на прокуратурата, ефективно обучение на прокурорите за борба с тероризма;

- Министерство на правосъдието;
 - Министерство на вътрешните работи;
 - Дирекция за специални тежки престъпления;
- Съвет на съдиите на Апелативния съд – наблюдава криминалната процедура и разследването на престъпления свързани с тероризма;

Полша

- Организации, борещи се с финансирането на терористични организации:
 1. Банки;
 2. Брокерски къщи;
 3. Небанкови обекти, които се занимават с брокерска дейност;
 4. Застрахователни компании;
 5. Инвестиционни фондове;
 - Отдел за финансово разузнаване – създаден от Министерство на финансите. Целите му са превенция на финансирането на тероризма и прането на пари;
 - Прокуратурата – прокурорите могат да спират транзакции и блокират сметки в период до 3 месеца.
 - Национална агенция за сигурност – занимава се с проблеми свързани със защитата на държавата, нейната вътрешна сигурност и конституционен ред. Главната ѝ цел е борба с всички видове заплахи;
 - Полиция – отговаря за публичния ред;
 - Централно бюро за разследване – отдел на полицията, който се занимава с антитерористична дейност;
 - Отдел за борба с тероризма – част от националната агенция за сигурност. Занимава се с разпознаване, противодействие и превенция на терористичните заплахи и всички заплахи за националната сигурност. Води борба с тероризма на оперативно ниво;
- Междуминистерствена група за терористични заплахи – орган създаден от Министър-председателя на Полша. Отговаря за координацията, разпознаването, превенцията и борбата с тероризма на правителствено и административно ниво. Тя води борба с тероризма на стратегическо ниво

Испания

- Антитерористични освободителни групи (Grupos Antiterroristas de Liberación – GAL) 1983 до 1987 атаки над заподозрени в терористична дейност
- Министерство на вътрешните работи
- Комитета по кибер защитата

- Жандармерията (Guardia Civil) започва въвеждането на информация от Европол при борбата с тероризма и организираната престъпност
- Координацията се извършва от Националния антитерористичен център по координацията (Centro Nacional de Coordinación Antiterrorista - CNCA)

Германия

- **Федералната криминална служба** - носи главната отговорност за международни разследвания за борба с тероризма , засягащи повече от един район, когато няма връзка с друг конкретен район, или когато един или повече райони поискат федерална помощ
- **Федералната разузнавателна служба (BND)** е отговорна за стратегическата подготовка на военни сили срещу всички заплахи , срещу които те са отговорни да се борят
- **Сенатът** в рамките на Федералния съд се занимава с националните мерки за сигурност и е отговорен за произнасяне по жалби за злоупотреба при разследване , съгласно Закона за съдилищата
- **Федералното бюро за защита на конституцията** има власт да следи всички дейности на екстремистки групи , които се стремят да подклаждат идеологически или религиозни спорове в страната
- **Федералната полиция** е отговорна за сигурността на границите и сигурността на въздухоплаването
- През 2004 г. беше създаден **Нов център за съвместна борба срещу тероризма, обединяващ анализатори от полицията и разузнавателните служби** . Центърът представлява по- неформално сътрудничество между различните организации за подобряване на обмена на информация и анализ на заплахата от тероризма

7. Какво е отношението на обществото към феномена тероризъм и към мерките за борбата с тероризма?

Великобритания

„Влияние на борбата с тероризма върху общностите: Доклад за Великобритания“

Автор: Туфял Чудури

Стр. 9-11

http://www.strategicdialogue.org/UK_paper_SF_FINAL.pdf (Отворен на 29.01.2015 г.)

1.4 Общностни и граждански кампании в отговор на политиките и мерките за борба с тероризма

Има редица инициативи на гражданското общество и кампании, които се появяват в отговор на конкретни мерки и политики за борба с тероризма. Някои от тези кампании са били водени от това, което може да се нарече "мейнстрийм" групи на гражданското общество. Например, през 2007 г.,

организацията за граждански права „Liberty“ разработва кампания с голяма популярност, озаглавена "Обвини или освободи", и изиграва важна роля в обществения дебат, свързан с противоречиви предложения от министъра на вътрешните работи за разширяване на периода на предварително задържане на заподозрените терористи от 28 на 42 дни.

Има и организация на масови кампании, която е специално насочена към провеждане на кампании за отмяна на закони за борба с тероризма. Едно от тях е кампанията срещу Криминализиране на общности (САМPPAC) преди 11.09.2001 г. Сформирана е през март 2001 г. в отговор на забраната на 21 организации в рамките на правомощията, съдържащи се в раздел 3 от Закона за тероризма от 2000 г. Той излага своите цели в сферата на:

1. Да се противопостави на всички закони на базата на претекст за борба с тероризма.

2. Да се организират кампании за отмяната на тези закони: Закона за тероризма от 2000 г., Закона за борба с тероризма, престъпността и сигурността от 2001 г., Закона за предотвратяване на тероризма от 2005 г. и Закона за борба с тероризма от 2008 г.

3. Да се противопоставят на всякакви мерки, които биха могли да криминализират самото сдружение с политическа организация, или които включват задържане без обвинение, или ограничения на свободата на словото, сдружение или публикуване.

4. Да работи в тясно сътрудничество със засегнатите общности и изграждане на възможно най-широк алианс за гражданските свободи, правата на човека и универсални ценности.

5. Да изисква, че всеки трябва да се третира като невинен до доказване на противното, че правото за неприкосновеност на личността да бъде възстановено и че не трябва да има наказание без съдебен процес (например "поръчки за контрол").

6. Да се защити демократичната свобода на инакомислието и да се противопоставят на потисничеството на национално и международно ниво.

7. Да се противопоставят на престъпления срещу човечеството, независимо от това кой (или кое правителството) ги задължава. Филиал на „САМРАСС“ в Шотландия е Шотландия срещу криминализиране на общностите (SACC) 5, създаден през март 2003 г. През 2009 г. САМРАСС, в коалиция с други лица и организации, създаде Коалицията срещу секретни доказателства (CASE) за кампания за прекратяване използването на тайни доказателства в британските съдилища.

Федерацията на студентските ислямски общества (FOSIS) пое водеща роля в оспорване на използването на Наредба 7, даваща право да се спират и разпитват хората по пристанища и летища. FOSIS е била успешна в използването на законодателството за свобода на информацията, за да принуди Министерство на вътрешните работи да пусне данни за употребата на Наредба 7, включително и данни за етническата принадлежност на тези, които са спрени.

В рамките на мюсюлманската общност е имало доста популярна кампания за превенция на екстрадирането в САЩ на Бабар Ахмед. Г-н Ахмед първо бе арестуван от британската полиция за борба с тероризма през 2003 г., но след това е освободен без обвинения. Физическото малтретиране по време на неговия арест и последващо задържане доведе полицейската служба Metropolitan да предложи компенсация от £ 60,000. Четирима полицаи са обвинени в причиняване на действителна телесна повреда на г-н Ахмед по време на неговия арест през 2003 г. Всички са оправдани. Въпреки това, г-н Ахмед бе арестуван отново през 2004 г., в резултат на искане за екстрадиция от правителството на САЩ по закона за екстрадиция от 2004 г. Кампанията срещу екстрадирането му е събрала много внимание от страна на традиционните медии. Например, през септември 2005 г. Садик Хан, член на парламента, внася петиция от 18 000 подписа до тогавашния вътрешен министър Чарлз Кларк с искане Бабар Ахмед да бъде съден във Великобритания, вместо да бъде екстрадиран. Сега има по-широка кампания за преглед и изменение на Закона за екстрадицията от 2004 г.

1.5 Обществени нагласи към антитерористичните мерки

В специално проучване на Евробарометър през 2011 г., по-голямата част от анкетираните британци (64%) смятат, че Великобритания се справя достатъчно добре с борба срещу тероризма (Специално проучване на Евробарометър 371 за вътрешна сигурност, ноември 2011 г., цитирано в Anderson 2012: 27).

Преглед на данните на общественото мнение относно отношението към антитерористичните мерки идентифицира три основни тенденции в британските обществените нагласи - "Първо, общественото мнение изглежда, че поразително подкрепя необходимостта от нови и разширени държавните правомощия; второ, изглежда, че има силна обществена подкрепа за възстановяване баланса на свобода и сигурност в полза на последните; и, трето, упорито малцинство изглежда се противопоставя на консенсус - не е изненадващо, съставено от една значителна част от мюсюлманското население, както и срещу подкрепа на правата на физическите лица, които на пръв поглед заплашват сигурността на нацията"(Пантазис и Пембъртън, 2012: 659-60).

Техният преглед на данните подчерта анкети, които показват значителни нива на обществена подкрепа за мерки за борба с тероризма и политики, които са привлекли най-голям брой критики по отношение на гражданските свободи, като например удължаване на периода за предварително задържане от 28 до най-малко 42 дни и поддържане на контрол на поръчките. Те отбелязват, че в анкета на ICM/Guardian, извършена през октомври 2001 г., "две трети от населението (67%) съобщават, че те не са се притеснявали, че "новите закони срещу тероризма ще се окажат заплаха за гражданските свободи". Според тях "обществото е приело аргумента, че трябва да бъдат отдадени тези индивидуалните свободи, за да се справят с настоящата заплаха". Те посочват, например, анкета на ICM/Guardian, направена скоро след

бомбените атентати в Лондон 2005 г., в която 73 %, казват, че е редно да се загуби част от гражданските свободи, за да се подобри сигурността по отношение на терористични атаки. Тази подкрепа за строги мерки за борба с тероризма остава в сила с мнозинство от анкетираните от YouGov/Sun, които подкрепят твърдението, че "заплахата от тероризъм е такава, че някои човешки права трябва да бъдат отнети от лица, заподозрени в тероризъм" (Pentazis и Пембъртън, 2012 г.).

САЩ

Както може да се очаква, в една от най-големите държави в света, мненията по подобна тема варират. До преди около година, повечето граждани не одобряват намеса в конфликти като този в Сирия както и вонната кампания на ИДИЛ. Ситуацията се променя, обаче, когато от Ислямска Държава започват да публикуват записи с ритуални убийства. Към момента близо 53% от щатските граждани подкрепят въздушните удари, водени от американската авиация.

Около 80% от анкетираните американци казват че са „силно загрижени“ относно заплахата от ИДИЛ. Изглежда странно, но в момента тези граждани се опасяват по-скоро, че администрацията на Обама няма да успее да се справи със възникналата ситуация, а не че ще направи твърде много (пример: войната в Ирак).

Румъния Турция

Белгия

След като белгийското правителство предложи мерките за подобряване на борбата с тероризма, някои от тях бяха определени за прекалено крайни.

„Според Лигата за правата на човека“ някои мерки нарушават основните човешки свободи. Водят се дебати относно това.

Италия

Безспорно обществото се страхува от възможността от терористични актове. Иска гарантиране на сигурността, политики на интеграция и контрол над миграцията.

Гърция Полша

Испания

Тероризмът в Испания и борбата срещу него могат да се разделят на два етапа:

- Първият се отнася до кървавата борба с ЕТА, която прекратява въоръжената си дейност през 2011. Множеството жертви (между които и държавния глава Luis Carrero Blanco) и хилядите ранени, резултат от дейността на ЕТА, предопределят отношението на испанското общество, но създаването на GAL се вижда крайно дори и на най-големите противници на баските. Те успяват да отмъстят, но не и да достигнат справедливост. Увеличава се напрежението в страната, което води до разделение на обществото. Съществува страх от попадане в «черен списък». Напрежението удихва с премирието от 2011, макар организацията да не прекратява напълно дейността си.

- Атантатът от 11. март 2004 отбелязва началото на втория етап. Погледът на испанците сякаш е обърнат по-скоро към глобалната война срещу тероризма. Медийното и правителственото внимание се съсредоточават върху заплахата от радикални ислямисти (след атентатите от 2004 са извършени на 108 операции срещу джихадисти.

Като цяло Испания има над 30-годишен опит с борбата срещу тероризма. Макар за момента да няма «вътрешен тероризъм», изпитание за обществото ще е да запази единството си под ударите на външни сили.

Германия

Тероризмът стана част от историята на Германия заради действията на националните терористични групи през 70-те години (RAF).

След атентата на 11-ти септември 2001, Германия промени своята политика и почна да предприема по-сериозни мерки за борба с тероризма, тъй като трима от извършителите на атентата са живели няколко години в Хамбург и други градове на страната и са се възползвали от тогавашните по-либерални закони за бежанците.

В годините след 11 септември , голям брой от мюсюлманското население на страната е арестувано ; голяма част от тях са освободени без да бъдат повдигнати обвинения . Правителствата приемат закони с цел затягане на сигурността и искат по-голяма защита и контрол и поради тези мерки значително засягат личния живот, свободата , правата и в много случаи дори и бъдещето на гражданите на Германия.